

CYRIL A METODĚJ

Role dle pořadí:

	Počet slok	Počet vstupů
Metoděj	6	3 + 2 němé
Konstantin	12	4 + 2 němé
Vypravěč	8	4
Kancléř	3	1
Posel	němá	1
Saracén	1	1
Učitel Fotios	4	2
Chazar	4	1
Nepřítel	němá	1
Syn	2	1
Tatínek	2	1
Císař Michael III.	5	1
Kníže Rostislav	2	1
Německý biskup	4	1
Komoří	2	1
Papež Hadrián II.	5	1
Učedník	3	1

Role dle náročnosti:

	Počet slok	Počet vstupů
Konstantin	12	4 + 2 němé
Vypravěč	8	4
Metoděj	6	3 + 2 němé
Císař Michael III.	5	1
Papež Hadrián II.	5	1
Učitel Fotios	4	2
Chazar	4	1
Německý biskup	4	1
Kancléř	3	1
Učedník	3	1
Syn	2	1
Tatínek	2	1
Kníže Rostislav	2	1
Komoří	2	1
Saracén	1	1
Posel	němá	1
Nepřítel	němá	1

Scéna 1. – Metoděj a Konstantin se představují

HUDBA

Metoděj:

Právníký diplom mám v kapse,
nastává životní praxe,
Po vzoru mého otce
čeká mě správní funkce.

V provincii na řece Strymonu
nařídil císař obnovu
na místodržitelském postu.
Oslovil mne - díky za tu poctu!

Vypravěč:

Znalost vojenství a práva,
a k tomu bystrá hlava,
Metoděj dobrý je správce,
však změnu žádá si srdce.

Deset let práce, shonu a ruchu,
přednost by dal kláštera tichu.
Deset let sloužil Byzantské říši,
teď však chce žít, jak žijí mniši.

Metoděj:

Dávám vale světské kariéře!
Stopu mou najdete ve klášteře!
Mnišská hora Kešiš-Dag
- tam bude můj obyvatel!

HUDBA

Konstantin:

Jméno mé je Konstantin,
otce Lva jsem mladší syn,
slovanského rodu matka je,
staršího bratra mám, Metoděje.

Snad pro mou lásku ke knihám,
nebo že v disputacích vynikám,
dostal jsem přezdívku Filosof,
toliko, co týká se mých vloh.

HUDBA

HUDBA

*Metoděj přichází na
scénu.
Hovoří k publiku.*

*Metoděj zapichuje
vlaječky do mapy,
horečnatě píše a pečetí
lejstra.*

*Metoděj shrne ze stolu
papíry, odchází ze scény.*

HUDBA

*Konstantin přichází na
scénu.
Hovoří k publiku.*

Archiv a knihovnu na starost mám
v Cařihradě, kde přebývám.
Toužím však zmizet ze scény
ukrýt se v klášteře za stěny.

Jsem muž velmi vzdělaný,
taktéž Bohu oddaný.
Nejen knihami člověk je živ,
jistě to chápete, už musím jít.

*Konstantin odchází
ze scény.*

Vypravěč:

A tak zmizel nečekaně
naš knihovník ze Soluně.
Za zdmi kláštera spokojen,
byl po půl roce objeven.

*Na scénu přichází
kancléř a posel. Kancléř
napíše dopis. Pošle ho
po poslovi Konstantinovi.*

Konstantin:

Kancléř naší císařovny
žádá, vrať se do knihovny.
Tvé schopnosti postrádáme
v lejtrech se tu utápíme.

*Konstantin přichází na
scénu. Přebírá a čte
dopis od kancléře.*

Konstantin

Nechci, nejdu, 'nepudu',
dokola Bibli číst budu,
ostatní věci jsou na draka
mě světské povolání neláká.

*Konstantin odepisuje
kancléřovi. Odevzdá
dopis poslovi.*

Kancléř:

Konstantine, nestav hlavu,
navrať se do Cařihradu
nechceš-li v knihovně pracovat,
profesorem pojď se stát.

*Posel doručí dopis
kancléři. Kancléř píše
dopis Konstantinovi.*

Vysoké dvorní školy brány
široce jsou ti otvírány
a v budoucnu služební cesta
do Bagdádu, saracénskému města.

Křesťanství zde obhájíš
s důvtipem, jak jen umíš.
Neklad' odpor císařovně -
hopem, skokem, ať jsi u mě!

*Odevzdá dopis poslovi.
Posel doručí dopis
Konstantinovi.
Konstantin dopis přečte.*

Konstantin: Nu, jak jde o Boží věci,
nechám se přesvědčit přeci,
Tam, kde město Bagdád leží,
rád osvětlím cesty Boží.

*Konstantin roluje dopis,
hovoří k publiku.
Všichni odcházejí
ze scény.*

Scéna 2. – Konstantin v Bagdádu

HUDBA

HUDBA - XYLOFON

HUDBA

Vypravěč: Moudře a s vtipem vede si
Konstantin v Bagdádu na misi,
nelze však beztravně na víru
obracet v cizím revíru.

Přichází Saracén.

Saracén: Maluji čerta na dveře,
až Konstantin je otevře,
donutí ho strach,
aby z naší země plách'.

*Maluje čerta.
Zmizí za rohem (za svými
dveřmi) a čeká
na Konstantina.*

Konstantin: Čert na dveřích mě nezaskočí,
neboť dovnitř bát se vkročí.
Jestli, sousede, máš dveře čisté,
pak už je u vás doma jistě!

Přichází Konstantin.

Toho vyžene jen pevná víra
před tou se čert strachy svírá!
S broukem v hlavě zůstaň stát,
můžeš o tom přemítat.

*Objeví souseda za rohem
(za dveřmi). Mluví
k němu.*

Vypravěč: Když úkol splněn je,
Konstantin vyzván je
do Cařihradu k návratu,
raděj' však volí samotu.

*Konstantin i Saracén
odcházejí ze scény.*

Scéna 3. – U Chazarů na Krymu

HUDBA

Fotios:

Obrací se k císaři,
národ z Krymu, Chazaři,
v jejich zemi hrozí boje,
náboženské nepokoje.

Chazar:

Budeme vašimi spojenci,
kdopak si troufne na Byzanci?
Postrádáme u nás dvojí klid,
jeden v zemi, druhý v duši mít.

Kromě mírového paktu
chceme přijít na kloub faktu,
proč držíte se křesťanství
napříč celou Byzancí.

Jestli je to dobrá cesta,
pošlete nám věrozvěsta,
nechť Chazarům předá vaši víru
budem' pak spojenci nejen v míru.

Fotios:

Když vzpomenu na své žáky
nemám nejmenší rozpaky,
k tomuto úkolu výhradně
hodí se Konstantin ze Soluně.

Konstantin, bývalý můj žák,
misi na Krymu jistě by zmák'.
Vynikal v jazycích i polemice,
hrdý jsem na něj převelice.

Ohledně vojenské strategie
vyšleme také Metoděje,
ten bude vědět, jak
spojenectví dojednat.

HUDBA – BOJE NA KRYMU

HUDBA

*Fotios přichází na scénu.
Čte dopis.
Přichází Chazar a dva
nepřátelé na scénu.*

*Chazar s mečem v ruce
bojuje s nepřáteli. U toho
hovoří „na dálku“
s Cařihradem.*

Jeden nepřítel padne.

Druhý nepřítel padne.

*Chazar se opře o meč.
Otírá pot z čela.*

*Konstantin a Metoděj
přicházejí na scénu.
Odcházejí od Fotia a
dojdou k Chazarovi.
Chazar odkládá meč.
Věnuje pozornost
bratrům. Pokleká, modlí
se. Pak sepíší mírový
pakt. Fotios odchází.*

Chazar:	Dílo se zdařilo, musíte jít, těžko nám je vás propustit. Však silné pouto nás dál pojí - bratři jsme v Kristu i v boji.	<i>Chazar se loučí.</i>
Konstantin:	Poslání naše jsme naplnili a k tomu navíc objevili na břehu Černého moře ostatky svatého muže.	<i>Konstantin ukazuje truhlu.</i>
Metoděj:	Pozdravy od vás domů neseme a poklad tento s sebou bereme. Vzpomínka na vaši milou zem bude nás provázet den co den.	<i>Všichni odcházejí ze scény.</i>

Scéna 4. – Vyslání na Velkou Moravu

HUDBA	HUDBA – JUBILATE DEO	HUDBA
Syn:	Tati, mě by zajímalo, o čem se to dnes zpívalo, v kostele ráno na mši, já napínal jsem uši. Nic jsem tomu nerozuměl, copak takhle mluví anděl? Jestli ano, tak se bojím, že se v nebi nedomluvím.	<i>Syn a tatínek jdou pomalu přes podium.</i>
Tatínek:	To nebyla řeč andělská, neb jenom mluva latinská. Já sám tomu nerozumím, pouze „amen“ říci umím. Však slyšel jsem, že náš kníže, zbaví nás té hloupé tíže, jestli to vyjde, budem' mít radost kázat se bude, jak zobák narost'.	<i>Tatínek a syn odcházejí ze scény.</i>

HUDBA

HUDBA - XYLOFON

HUDBA

Michael III.: Rostislav má odhodlání,
co až konfliktem zavání.
Ať pošlu na Moravu, žádá,
kněze, co slovanštinu zvládá.

Doslova píše: „Michaeli,
přeji si, aby rozuměli
ti nejprostší z mojích říše
tomu, co v Bibli se píše.

Slované umí sít a pást,
neznají však číst a psát.
A u nás němečtí učenci,
děsní jsou latiny stoupenci.

Pošli mi toho, kdo naší řečí,
vyloží učení Boží, přeci!
Německé kněze odsud vyvedu,
slovanskou bohoslužbu zavedu!“

Fotios: Úkol jak pro vás dva stvořený!
Máte přec slovanské kořeny!
Po misi v Bagdádu i na Krymu,
půjdete na Velkou Moravu.

Konstantin: Nevzpírám se císaři,
velmi mne však zaráží,
že ten národ písmo nemá,
tím je mise ohrožená.

Když nemohou Bibli číst,
jak jí mohou uvěřit?
Bez písma jsme nahraní,
je to základ vědění!

Michael III.: Studuješ jazyky mnoho let,
proč nemohl bys vymyslet
nové písmo pro Slovary?
Od Boha jistě jsi nadaný!

*Konstantin, Metoděj,
Fotios a Michael
přicházejí na scénu.
Michael čte dopis
od Rostislava.*

*Všichni odcházejí ze
scény.*

Vypravěč: Konstantin do práce se ponořil,
slovanskou abecedu sestavil.
Pak evangelium přeložil,
na cestu s bratrem se vypravil.

Scéna 5. – Přivítání na Velehradě

HUDBA

HUDBA - XYLOFON

HUDBA

Rostislav: Každý den z okna jsem pohlížel,
netrpělivě vás vyhlížel.
Na Velehradě vítejte,
je-li co třeba, žádejte.

*Rostislav jde naproti
Konstantinovi a
Metodějovi.*

Metoděj: Shromáždí nám učedníky,
začneme hezky od píky,
učit je budem' číst a psát,
potom Svatá písma znát.

Na kněze je vysvětime,
slovanské mše zahájíme.
Jistě Tě potěší novina,
neseme slovanská písmena!

*Bratři rozbalují svitky
s hlaholicí.*

Rostislav: Naše písmo?! Hlaholice?!
Jsem jí nadšen převelice!
Muselo vám to dát práci!
Těším se na spolupráci!

*Všichni odcházejí ze
scény.*

Scéna 6. – Úspěch v Římě

HUDBA

HUDBA - XYLOFON

HUDBA

**Německý
biskup:** Co se na Moravě děje
pod taktovkou Metoděje
a jeho bratra Konstantina?!
Učiněná divočina!

*Německý biskup, komoří
a Hadrián na scéně.
Hadrián sedí.*

Ve slovanštině slouží mši,
to se přece nesluší!
Jak známo, pouze latina
pro mši je dosti vznešená!

Nerozumíte-li latině,
jděte na mši v řečtině.
Neznáte-li řecký jazyk,
hebrejštinu lze si zvolit.

Tři jazyky – bohatý výběr!
I ty si, Slovine, vyber!
Papeži, ten zlořád zaraž',
slovanskou mši ihned zakaž!

Vypravěč:

A už je k papeži popohání,
do Říma přišlo předvolání.
Nechť poskytnou vysvětlení,
proč tak nestandardně činí.

Do Říma bratři jdou s obavami,
však v srdci necítí se vinni.
Učedníci je doprovází,
na Boží přízeň všichni sází.

Komoří:

Jeho Svatosti, Hadriáne,
do dvou dnů je tady máme!
Moravská výprava blíží se,
vzácný dar Ti prý přinese.

To by ses nikdy nenadál,
že by Ti někdo věnoval
svatého Klimenta ostatky
- ztraceny nejsou na věky!

Hadrián II.:

Cože?! To si žádá pocty!
Uvítáme naše hosty
ještě před branami s průvodem
na výdajích šetřit nebudem'.

Hovoří k publiku.

Hovoří k Hadriánovi.

*Hadrián a komoří se radí.
Souhlasně přikývnuou
biskupovi, ten pak
odchází ze scény. Komoří
ho vyprovodí.*

*Komoří vchází rychle na
scénu.*

Hadrián vstane.

HUDBA

HUDBA - FLÉTNÝ

HUDBA

Hadrián II.:

Tvrdí se, že Klimentův hrob
dávno zmizel beze stop.
Ostatky nyní přebírám,
důstojně uložit je dám.

A nyní předneste mi,
z čeho vás druzí viní,
že nekážete latinsky,
volíte jazyk slovanský.

Učedník:

Chci mluvit, Hadriáne,
jen podívej se na mne
negramotný byl jsem Slovan
a jako poleno pohan.

Nyní jako kniha mluvím,
číst i psát slovansky umím,
to bratři ze Soluně,
dobře vyučili mě.

Víru šíří v našem jazyce
že i ta poslední vesnice
ví, co se sluší a patří
- toť zásluha těchto bratří.

Hadrián II.:

Dílo samo za vás mluví
nikdo už vás nepomluví.
Zvěstujete víru pravou
jen dosud nezvyklou mluvou.

Konstantine, Metoději,
dál šířte zvěst o naději!
Svojí bulou souhlas dám,
slovanskou mši uznávám!

Všichni:

Hurá!!!

*Hadrián přichází vstříc
výpravě z Moravy.
Konstantin předává
Hadriánovi truhlu.
Komoři ji odnáší.
Hadrián se usadí.*

Hadrián vstane.

*Výprava z Moravy jásá.
Objímají se.*

Markéta Chmelová

2013